

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Інститут екранних мистецтв / Факультет театрального мистецтва

Кафедра Мистецтва театру ляльок
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Чхатарашвілі
Інга Чхатарашвілі-Петраш

« 31 » 08 2026 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЦЕНОГРАФІЯ ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК

(назва навчальної дисципліни)

рівень освіти	вищої	перший бакалаврський
		(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))
спеціальність		026 Сценічне мистецтво
		(шифр і назва спеціальності)
освітня програма		Сценографія театру ляльок
		(назва освітньої програми)

Розробники: Погребняк Марія Сергіївна, старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок,
заслужений діяч мистецтв України, член НСТДУ та UNIMA-УКРАЇНА

Викладачі: Погребняк Марія Сергіївна, старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок,
Заслужений діяч мистецтв України, член НСТДУ та UNIMA-Україна
Чорношкур Марія Михайлівна, викладач кафедри мистецтва театру ляльок, член
UNIMA-Україна

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Мистецтва театру ляльок, факультет театрального мистецтва

(назва кафедри, факультету / інституту)

Протокол від 25.08.2026 № 28

Завідувач кафедри

(підпис)

(Сільченко Т. І.)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Старшим викладачем, заслуженим діячем мистецтв України (Погребняк М. С.)

(підпис)

25.08.2026

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	четвертий			
Семестр	сьомий	восьмий		
Кількість кредитів - 14	7	7		
Загальний обсяг годин -420	210	210		
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	10	10		
	Семінарські			
	Практичні			
	94	88		
	Індивідуальні			
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
	106	112		
Вид підсумкового контролю	залік	іспит		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Специфіка оволодіння навчальної дисципліни «Сценографія театру ляльок» вимагає від студента набуття та засвоєння теоретичних знань, практичних умінь та фахових навичок, необхідних йому у творчій роботі в професійному театрі ляльок.

Мета програми оволодіння головними засобами площинної та просторової композиції, а також теоретичними принципами і методами роботи сценографа над п'єсою в процесі її аналізу, задуму, вирішення та сценічного втілення.

Завдання розкрити термін «Сценографія» як філософську концепцію художньо-декораційного мистецтва, дати уявлення про матеріали та види технік в начерках, про технологію театрального ескізу.

По завершенні курсу «Сценографія театру ляльок» студент повинен **вміти:**

- володіння професійною технологією та засобами виразності професії сценографа;
- початкові знання та навички про основи композиційного формотворення та кольорознавства;

- ставити та вирішувати проблеми, пов'язані з оснащенням сценічного простору
- знання та навички художнього оформлення вистави, необхідні майбутньому сценографу театру ляльок

знати:

- основні етапи розвитку сценографії; художніх стилів та їх зв'язок з умовами життя суспільства;
- різноманітні методи оформлення вистав, можливості сучасних засобів виразності сценографії та сучасної сценічної техніки вміння їх застосувати у процесі створення художнього образу;
- теоретичні знання про мистецтво театру ляльок, театральну ляльку, її походження, специфіку, технологічні особливості, художню форму та різновид;
- основних естетичних принципів театру ляльок

Передумови для вивчення:

Дисципліна «Сценографія театру ляльок» є логічним продовженням курсу «Основи композиції театального простору» та створює підґрунтя для подальших навчальних дисциплін і творчих практик.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

ЗК7. Здатність діяти творчо, ініціативно та наполегливо при вирішенні проблем, критично мислити, діяти у співпраці, планувати та керувати проєктами, які мають культурну, соціальну чи фінансову цінність.

ЗК08. Здатність жити і працювати у мультикультурному та мультилінгвальному середовищі на основі розуміння та поваги до того, як ідеї та значення творчого виражаються та передаються в різних культурах і через низку мистецтв та інших культурних форм, розвивати і застосовувати власні ідеї у професійній діяльності з відчуттям свого місця або ролі у суспільстві у різний спосіб та в різних контекстах

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі перформативного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення перформативного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів перформативного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до застосування специфіки мистецтва театру ляльок у творчій діяльності та оперування специфічною системою виразних засобів у створенні та виробництві перформативного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність до актуального способу втілення художньої ідеї відповідно до сучасного контексту.

СК10. Здатність до переосмислення та синтезу ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК11. Здатність до комунікації та дискусії з широкою громадськістю щодо актуальних питань мистецтва театру ляльок.

СК12. Здатність до обміну досвідом та знаннями про мистецтво театру ляльок із фахівцями та нефахівцями.

СК13. Здатність створення просвітницьких проєктів з метою популяризації мистецтва театру ляльок в інформаційному просторі.

СК14. Здатність до аналізу мистецьких та літературних творів на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів, понять та специфіки мистецтва театру ляльок.

СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

СК17. Здатність розуміння особистості, її структури, індивідуальних відмінностей, а також взаємозв'язок між особистістю та соціальним середовищем.

ПР2. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПР5. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПР6. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму в процесі реалізації сценічного твору (проєкту).

ПР7. Розуміти мистецтво театру ляльок як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру ляльок та інших перформативних мистецтв.

ПР8. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

ПР10. Знати основні закони психології творчості

ПР11. Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

ПР16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

ПР17. Аналізувати та враховувати естетичні та соціокультурні запити глядачів

ПР18. Знання основних понять та теорій, що стосуються природи та розвитку особистості, її психічних процесів та особливостей, а також впливу середовища на формування особистості.

ПР20. Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.

ПР22. Знання та вміння використовувати основні засоби захисту та оборони держави, співвітчизників, матеріальних цінностей та територіальної цілісності держави, зокрема, у разі військових дій та надзвичайних ситуацій / Знання та вміння використовувати основні засоби захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт														
	денна форма							заочна форма							
	усього	у тому числі						усього	у тому числі						
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
4 курс / VII семестр:															
Тема 7.1. Сценографія театру ляльок. Робота зі сценографічними інструментами.		4		47			53								
Тема 7.2. Робота над дипломною виставою.		6		47			53								
Разом	210	10		94			106								
4 курс / VIII семестр:															
Тема 8. Постановка дипломної вистави та її презентація.		10		88			112								
Разом	210	10		88			112								
УСЬОГО	420	20		182			218								

4. Програма навчальної дисципліни

4 курс, 7 семестр

Тема 7.1. Сценографія театру ляльок. Робота зі сценографічними інструментами.

Основні поняття/ключові слова: атмосфера, художній задум, подія, мізансцена, метод, художній образ, специфіка, реклама.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 13, 22, 23, 31

Додаткова: 4, 6, 7, 8

Лекція №1.

Атмосфера вистави. Створення атмосфери через застосування напівспецифічних засобів виразності. Атмосфера як інструмент художнього задуму. Назва події та атмосфера. Застосування елементів інших жанрів для створення атмосфери у події.

Лекція № 2.

Мізансценування вистави. Мізансцена як інструмент виконання режисерського завдання. Статика і динаміка у мізансценуванні. Застосування специфіки мистецтва театру ляльок під час мізансценування.

Лекція № 3.

Розробка друкованої продукції до проекту сценографії. Афіша. Програмка. Запрошення. Сувенірна продукція.

Тема 7.2. Робота над дипломною виставою.

Основні поняття/ключові слова: мистецтво, композиція, метафора, синтез, синкретизм, композиція, метод, художній задум, постановчий план, аналіз, інтуїція.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 13, 22, 23, 31

Додаткова: 4, 6, 7, 8

Лекція № 4.

Постановочний план дипломної вистави. Автономність у роботі над постановочним планом. Робота із джерелами, список літератури. Робота із співавторами. Науковий стиль та особливості оформлення постановочного плану.

Лекція № 5.

Реалізація художнього задуму дипломної вистави. Постановочний план, як інструмент реалізації вистави. Аналіз дією. Інтуїція, як робочий інструмент. Вистава як мистецький продукт, її місце у мистецтві театру ляльок. Робочі документи та креслення.

Практична та індивідуальна робота:

- робота над постановочним планом дипломної вистави;
- робота над художнім задумом, прийомом та створенням образу вистави;
- робота над «зерном» вистави, системою образів персонажів та їхнім трактуванням;
- робота із режисером-постановником;
- створення авторських ескізів проекту сценографії;
- втілення художнього задуму в макеті вистави;
- початок роботи над втіленням художнього задуму дипломної вистави;
- робота з режисером над постановкою естрадного номеру з лялькою (монолог, сольний спів, танок та ін.).

4 курс, 8 семестр

Тема 8.1.Постановка дипломної вистави та її презентація.

Основні поняття/ключові слова: образотворчо-пластичний образ, сценографія, втілення, ідея, дієвий аналіз сценографічний конфлікт, режисура, метод, проблематика, конфлікт, професійна етика.

Рекомендована література:

Основна: 9, 11, 10, 12, 13, 22, 23, 31

Додаткова: 1, 3, 4, 6, 7, 8

Лекція 1.

Ідейно-тематичний аналіз дипломної вистави, його втілення у виставі. Втілення теми та основоположної запропонованої обставини у образі вистави. Ідея та система образів дипломної вистави.

Лекція 2.

Дієвий аналіз дипломної вистави. Реалізація наскрізних дій у акторських завданнях, конфлікт, та його метафора у кожній події. Організація дії. Перевірка роботи інструментів, спрямованих на утримання глядацької уваги. Робота із акторами, текст та підтекст, жанр та стиль.

Лекція 3.

Задум дипломної вистави. Образ вистави як образ життя персонажів. Сценографічний конфлікт.

Лекція 4.

Втілення задуму дипломної вистави. Робота з виробничими цехами. Професійна етика, субординація, особливості виробничого процесу театру ляльок. Робота із виробничою документацією.

Лекція 5.

Презентація дипломної вистави. Створення плану презентації, лаконічність, застосування мультимедійного обладнання. Утримання уваги слухачів, відповіді на питання.

Практична та індивідуальна робота:

- робота над реалізацією художнього дипломної вистави;
- робота з виробничими дільницями над створенням матеріальної частини вистави;
- робота із друкованою продукцією;
- постановка дипломної вистави у навчальному театрі.

5. Методи навчання

Загальні методи навчання з дисципліни «Сценографія театру ляльок» - словесний (лекція, пояснення); наочний (ілюстрація, демонстрація); практичний (вправи, практична робота); репродуктивний, творчий частково-пошуковий; метод проєктування; метод роботи з режисером; метод презентації.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Тема 7.1. Сценографія театру ляльок. Робота зі сценографічними інструментами.	- робота із джерелами: вибір, аналіз, застосування; - вибір та опрацювання професійної літератури, необхідної для постановки	- конспект	5
Тема 7.2. Робота над дипломною виставою.	- створення постановочного плану дипломної вистави, ескізів та креслень декорації та ляльок; - запуск постановочної частини дипломної вистави.	- створення макету проєкту, - розділи постановочного плану	5
Тема 8. Постановка дипломної вистави та її презентація.	Постановка дипломної вистави	Презентація вистави	5

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Самостійну роботу виконано повністю та якісно. Продемонстровано високий рівень професійного мислення, самостійності й творчого підходу. Здобувач грамотно використовує сценографічні інструменти, послідовно розробляє сценографічний задум дипломної вистави, обґрунтовує художні рішення, враховує режисерський задум, специфіку театру ляльок, просторове, колористичне та образне вирішення. Робота має цілісне, виразне й завершене художнє рішення.	4-5
Самостійну роботу виконано частково. Здобувач демонструє достатнє розуміння основ сценографічного проєктування та роботи над виставою, однак допускає окремі неточності у використанні сценографічних інструментів, композиційному, просторовому або образному вирішенні. Не всі рекомендації викладача враховано, художнє рішення потребує доопрацювання.	2-3
Самостійну роботу не виконано або виконано несвоєчасно та на недостатньому рівні. Відсутнє цілісне сценографічне рішення, здобувач	0-1

має значні труднощі у використанні сценографічних інструментів, розробці простору та образного вирішення дипломної вистави. Робота потребує значного доопрацювання та постійного методичного керівництва.	
---	--

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Роботу виконано повністю та відповідно до завдання. Роботу виконано повністю та відповідно до завдання. Продемонстровано високий рівень володіння технікою скульптурного ліплення, грамотну композиційну й конструктивну побудову, точність пропорцій, анатомічну переконливість та цілісне об'ємно-просторове вирішення. Переконливо передано характер форми, рух, пластику, фактуру й матеріальність. Творче рішення самостійне, образне та виразне. Робота завершена й цілісна.	90-100
Завдання виконано повністю. Робота має достатній композиційний, конструктивний, технічний і художній рівень. Правильно передано основні пропорції, характер, об'єм форми та її пластичні взаємозв'язки. Техніка ліплення опанована достатньо впевнено. Наявні окремі неточності у побудові форми, моделюванні деталей, передачі фактури або пластичному вирішенні, які не порушують загальної цілісності роботи.	82-89
Основне завдання виконано. Продемонстровано базове володіння технікою скульптурного ліплення, однак наявні окремі помилки у композиції, пропорціях, конструктивній побудові, анатомії або моделюванні об'єму. Передача характеру, руху, пластики та фактури недостатньо переконлива. Художнє рішення загалом відповідає завданню, але робота потребує доопрацювання.	74-81
Завдання виконано частково. Виявлено суттєві труднощі у композиційній і конструктивній побудові, визначенні пропорцій, анатомічному аналізі та передачі об'єму. Пластичне моделювання недостатньо переконливе, технічні навички сформовані недостатньо. Художнє рішення непослідовне. Робота потребує значного доопрацювання.	64-73
Завдання виконано на мінімально достатньому рівні. Продемонстровано фрагментарне володіння основами скульптурної грамоти. Наявні значні помилки у композиції, пропорціях, конструкції, анатомії та об'ємно-пластичному вирішенні. Форма недостатньо опрацьована, характер і рух передано непереконливо. Робота має суттєві недоліки та потребує доопрацювання.	60-63
Завдання не виконано або виконано на незадовільному рівні. Не продемонстровано необхідного рівня практичних умінь у галузі скульптури. Робота відсутня, незавершена або не відповідає поставленому завданню. Не сформовані базові навички композиційної, конструктивної та пластичної побудови форми й роботи з матеріалом.	0-59

8. Розподіл балів, які отримують студенти

4 курс / 7 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи		Сума балів
Т 7.1	Т 7.2	
50	50	100

4 курс / 8 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи		Сума балів
Т 8		
100		100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно- варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно- продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Александрович-Дочевський А. Сценографія : каталог / упоряд. А. Александрович-Дочевський, Г. Вишеславський. Чернівці, 2009. 73 с.

2. Богомазов П. Особливості побудови атмосфери в постдраматичному театрі // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2024. Вип. 35. С. 121–128. URL: <http://nv.knutkt.edu.ua/article/view/318069/317399>.
3. Сценічне світло як провідний чинник формування сценічного простору у виставі «Макбет» за п'єсою В. Шекспіра. Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття осв.ступ. доктора мис-ва. КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого. 2026. 108 с. <https://knutkt.edu.ua/wp-content/uploads/2026/08/Bohomazov-obgruntuvannia-compressed.pdf>
4. Бучма-Бернацька О. Є., Погребняк М. С. Театр об'єкту як сценічна тенденція перформативного повороту в мистецтві ігрової ляльки. АРТ-платФОРМА. 2025. Т. 11. № 1 (11). С. 263–283. URL: <https://art-platforma.kmaecm.edu.ua/index.php/art-platforma/issue/view/11-1-2025>.
5. Виходцевський В. Технологія виготовлення театральної ляльки : навчальний посібник. Київ–Львів, 2011. 160 с.
6. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції : навчальний посібник. Львів : Львівська політехніка, 2014. 220 с.
7. Іттен Й. Наука дизайну та форми: вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с. : іл.
8. Колесник Н. Є., Піддубна О. М. Художньо-педагогічна підготовка майбутніх учителів початкової школи засобами образотворчого мистецтва : монографія. Житомир : Полісся, 2017. 244 с.
9. Лаптон Е., Філліпс Д. К. Графічний дизайн: нові основи. Київ : ArtHuss, 2020. 252 с. : іл.
10. Лідер Д. Відверто і чесно в ім'я правди // Український театр. 1977. № 3. С. 8–10.
11. Лідер Д. Образ вистави // Український театр. 1972. № 4. С. 7–8.
12. Лідер Д. Театр для себе / О. Ковальчук // Студії мистецтвознавчі. Київ : ІМФЕ НАН України, 2007. № 3 (19). С. 141–142.

13. Нірод Ф. Спогади художника, або Записки щасливої людини / упоряд. Н. Михайлова, В. Томазов ; вступ. ст. В. Томазова ; прим. В. Томазова. Київ : Либідь, 2004. 179 с.
14. Прищенко С. Кольорознавство : навчальний посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : ДАКККиМ, 2009. 358 с. : іл.
15. Arnheim R. Art and Visual Perception: A Psychology of the Creative Eye. University of California Press, 1997.
16. Aronson A. Looking Into the Abyss: Essays on Scenography. University of Michigan Press, 2005.
17. Aronson A., Palmer S., McKinney J. Scenography Expanded. Bloomsbury Publishing, 2017.
18. Holmberg A. The Theatre of Robert Wilson. Cambridge University Press, 1996.
19. Lehmann H.-T. Postdramatic Theatre. Routledge, 2006.
20. McKinney J., Butterworth P. The Cambridge Introduction to Scenography. Cambridge University Press, 2015.

Допоміжна література:

1. Вериківська І. М. Художник і сцена. Основні тенденції розвитку сучасного українського театрального-декораційного мистецтва. Київ : Мистецтво, 1971. 207 с.
2. Веселовська Г. І. Дванадцять вистав Леся Курбаса : навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Міністерство культури і мистецтв України, Державний центр театального мистецтва ім. Леся Курбаса. Київ : ДЦТМ ім. Леся Курбаса, 2004. 238 с.
3. Григор'єв С. Мій учитель і друг Анатоль Петрицький: спогади про художника / упоряд. Л. М. Петрицька, Д. О. Горбачов. Київ : Мистецтво, 1981. С. 55–57.
4. Драк А. Важливо те, що зближує. Інтернаціональне та національне в українській сценографії // Український театр. 1972. № 6. С. 13–25.
5. Драк А. По законам образотворчої режисури // Театральна культура. Київ, 1970. Вип. 5. С. 69–78.

6. Максимяк О. Актор. Лялька. Простір: пропедевтика театру ляльок. Краків ; Вроцлав : Академія мистецтв театральних ім. Станіслава Виспянського, 2023. 132 с.
7. Просценіум: театрознавчий часопис. Спецвипуск «Сценографія: смисли простору». Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, факультет культури і мистецтв, 2025. 371 с.
8. Український театральний костюм XX–XXI. Ескізи. Львів ; Київ ; Харків : ГО «Галерея сценографії» ; Музей театального, музичного та кіномистецтва України ; Видавець Олександр Савчук, 2021. 128 с. : іл.
9. Фіалко В. О. Театр України II половини XX століття: образна лексика. Київ : Видавничий дім «Антиквар», 2016. 430 с.

Інформаційні ресурси:

1. Галерея сценографії [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.scenography-gallery.com/>
2. WEPA — World Encyclopedia of Puppetry Arts [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.wepa.unima.org/en/>